

## Обърнатата класна стая

Съдържание	Теоретични знания	Умения	Компетенции
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Определение за обърнатата класна стая</li> <li>- Предимства на обърнатата класна стая</li> <li>- Важни неща, които трябва да вземете предвид</li> <li>- Четирите стълба на F-L-I-P</li> <li>- Различни модели на обърнатата класна стая</li> <li>- Изпълнение на обърнатата класна стая</li> <li>- История на обърнатата класна стая (бонус)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Разбиране на методологията на обърнатата класна стая</li> <li>- Наблюдавани положителни резултати от прилагането на обърнатата класна стая;</li> <li>- Възможни ограничения и как да ги преодолеете;</li> <li>- Разграничаване на различните модели на класни стаи</li> <li>- Съвети за учители за използване на стратегията "обърнатата класна стая".</li> <li>- Изработване на обърнатата класна стая</li> <li>- Обърнатата класна стая в сравнение с други подходи за обучение</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Саморегулирано учене</li> <li>- Учене в сътрудничество</li> <li>- Цифрово обучение</li> <li>- Учене чрез правене</li> <li>- Иновативна последователност на учебните материали</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Индивидуално учене със собствено темпо;</li> <li>- Подпомагане на другите учащи да преодоляват трудности чрез взаимно обучение;</li> <li>- Умения за самоуправление и организация</li> </ul>

## Въведение

Един от очакваните резултати от образованието е постоянното учене. За тази цел в класните стаи се използват различни методи на преподаване, но се изпробват и други среди за учене. По-специално, сред методите на преподаване на преден план излизат обучението, ориентирано към ученика, и индивидуалното обучение. По-конкретно, след развитието на интернет технологиите, учебните среди се изместват от обучение лице в лице към виртуално и дистанционно обучение. Един от методите за дистанционно обучение е така наречената обърнатата класна стая.

В следващия модул ще бъде разгледана темата за "обърнатата класна стая", като ще откриете какво представлява обърнатата класна стая, кои са четирите стълба на F-L-I-P, кога, къде и защо е

измислена обърнатата класна стая, какви са нейните предимства и недостатъци, как може да се използва най-добре и как се сравнява с други подходи за обучение.

## Тема 1 | Определение за обърнатата класна стая

"Обърнатата класна стая" (Flipped Classroom/Inverted Classroom) е модел на смесено обучение, при който традиционните представи за дейностите в класната стая и домашните работи се „обръщат“. При този модел преподавателите карат учениците първо да взаимодействат с новия материал за домашна работа. След това те използват времето в клас, за да обсъдят новата информация и да приложат тези идеи на практика. Истинското обърнато обучение е свързано с отваряне на времето в клас и превръщането му в практическо, диференцирано и дори персонализирано обучение.

Подходът на обърнатата класна стая се фокусира върху осигуряването на по-задълбочен учебен опит на учениците с помощта на учителите, които ги водят през материала. Учениците учат уроците си вкъщи, а домашните си работи правят в училище. Това им позволява да разберат материала по-добре, тъй като у дома имат достъп до почти всички ресурси, от които биха имали нужда. След това в училище могат да обсъждат всичко, което не са разбрали, да задават въпроси и да се уверят, че са усвоили цялата информация.



При подхода на обърнатата класна стая е важно какво се случва в класната стая. Истинското обърнато обучение превръща времето в класната стая в по-индивидуално преживяване. Вместо инструкторът да се обръща към всички ученици като към група, учениците се движат със собствено темпо или в малки групи, за да прилагат знанията си по практически начин; това позволява по-диференцирано преживяване като цяло.



## Тема 2 | Предимства на обърнатата класна стая

### 1. Учениците имат по-голям контрол

Има много предимства на обърнатата класна стая. В обърнатата класна стая учениците могат да имат по-голям принос и контрол върху собственото си обучение. Чрез предоставянето на кратки лекции, които да гледат вкъщи, учениците получават свободата да учат със собствено темпо. Учениците могат да спират или превъртат уроците, да записват въпросите, които имат, и да ги обсъждат с учителите и връстниците си в клас. Това също така позволява на учениците, които изпитват затруднения при разбирането на определени понятия, да отделят време за разглеждане на материала без да изостават, както и да получават незабавна помощ от учителите и съучениците си, когато е необходимо.

### 2. Насърчава ориентираното към учениците учене и сътрудничество

Обърнатите класни стаи дават на класа повече време за усвояване на умения чрез съвместни проекти и дискусии. Това насърчава учениците да преподават и да учат концепции един от друг под ръководството на своите учители. Позволявайки на учениците да участват в собственото си учене, те могат да притежават знанията, които постигат, което от своя страна изгражда увереност. Освен това учителите получават възможност да идентифицират грешки в мисленето и/или прилагането на концепцията и са по-достъпни за индивидуално взаимодействие.

### 3. Уроците и съдържанието са по-достъпни (при условие че има технически достъп)

Като се осигурят видеолекции, достъпни по всяко време онлайн, студентите, които пропускат часовете си поради заболяване или други извънредни ситуации, могат бързо да навакнат.

### 4. Може да бъде по-ефективен

При правилна работа в обърнатата класна стая учениците имат повече академична практика. Тъй като обърнатите класни стаи ограничават натоварването "извън класната стая" до гледане на онлайн лекция, която обикновено е с продължителност под 10 минути, това дава на учениците и учителите повече време да се съсредоточат върху своите интереси и хобита в свободното си време.

### 5. Учениците имат възможност да се възползват от множество форми на обучение

Обърнатата класна стая е иновативен модел на преподаване, който подкрепя разнообразието в обучението и дава на учениците допълнително време за разглеждане на материалите. Учениците могат да учат и като работят с връстници, за да изпълняват прости или сложни изследователски задачи, да решават проблеми, да създават и демонстрират свои собствени решения.



## Тема 3 | Важни неща, които да вземете предвид

Въпреки многото предимства на стратегията на обърнатата класна стая, съществуват някои ограничения на подхода, които трябва да се вземат предвид при прилагането на стратегията в класните стаи:

### 1. Тя може да създаде или задълбочи цифровото разделение

Един от най-значимите проблеми е необходимостта студентите да имат достъп до компютър и интернет, за да гледат лекциите. Това е особено трудно за учениците от районите с ниски доходи, които вече имат ограничен достъп до ресурси.

### 2. Разчита на подготовка и доверие

Съществува и опасението, че тъй като обърнатите класни стаи зависят от участието на студентите, трябва да се вярва, че те ще гледат лекциите вкъщи. За съжаление няма как да се гарантира, че студентите ще се задължат или ще сътрудничат на обърнатия модел.

### 3. Има значителна предварителна работа

Има опасения, че въвеждането на обърната класна стая увеличава допълнително натоварването на учителите, тъй като има няколко елемента, които трябва да бъдат внимателно интегрирани, за да може класът да се развива. Отговорностите включват записване и качване на съкратени лекции, което изисква време и умения, и въвеждане на дейности в класната стая, които ще подобрят предмета, както и ще мотивират учениците да участват и да се подготвят за часа. Въпреки че учителите могат постепенно да интегрират обърнати елементи в своите класни стаи, това все пак ще изисква допълнително време и усилия от тяхна страна.

### 4. Не е естествена форма на обучение за подготовка за тестове

Обърнатите класни стаи не "преподават за тест". Те не са съсредоточени върху подобряването на резултатите от стандартизираните тестове. Въпреки това от учителите и учениците все още се изисква да прекарват значителна част от времето си в подготовка за задължителните държавни тестове, което от своя страна може да наруши процеса на работа в обърнатата класна стая.

### 5. Увеличава се времето, прекарано пред екрани вместо пред хора и места

Някои смятат, че ако всеки учител започне да обръща класната стая, учениците ще прекарват часове пред компютъра, гледайки лекциите. Някой може да възрази, че това може да доведе до сериозни проблеми в процеса на учене на учениците, тъй като не всеки може да бъде умел в ученето чрез компютър.



## 6. Някои ученици със специални нужди може да се нуждаят от допълнителна подкрепа въщи - подкрепа, която може да не е винаги на разположение.

Учениците със специални потребности може да нямат необходимите способности и степен на независимост, за да се възползват от подхода на обърнатата класна стая. Тъй като тези ученици вече се нуждаят от допълнителна помощ в традиционните класни стаи, може да се наложи да им се оказва още по-голяма помощ, ако се прилага стратегията на обърнатата класна стая.

## Тема 4 | Четирите стълба на F-L-I-P

### **F: Flexible Learning Environment (Гъвкава учебна среда)**

Преподавателите създават гъвкави пространства, в които учениците избират кога и къде да учат. Освен това преподавателите, които обръщат класовете си, са гъвкави в очакванията си относно сроковете за учене и оценяването на учениците.

### **L: Learning Culture (Култура на учене)**

Вместо традиционното обучение, ориентирано към учителя, обърнатата класна стая поставя учениците в центъра на урока и учебния процес. Учениците направляват темпото и стила на учене, а преподавателите играят ролята на "страничен водач". В модела на обърнатото обучение времето в клас е посветено на по-задълбочено изучаване на темите и създаване на богати възможности за учене. В резултат на това учениците участват активно в изграждането на знания, тъй като участват и оценяват обучението си по лично значим начин.

### **I: Intentional Content (Целенасочено съдържание)**

Преподавателите, които възприемат модела на обърнатото обучение, винаги търсят начини да увеличат максимално времето в класната стая, така че учениците да бъдат активно ангажирани в ученето и практическите занимания. Този подход изисква да се приоритизират уроците, които работят в такъв модел, и да се измислят начини за насърчаване на учащите да работят самостоятелно.

### **P: Professional Educator (Професионален педагог)**

Обърнатият модел изисква от преподавателите постоянно да наблюдават своите ученици и да определят кой има нужда от помощ и защо. Инструкторите трябва да бъдат отзивчиви и гъвкави и да разбират, че този изключително активен стил на преподаване изисква големи педагогически

умения. Въпреки че са по-малко видими, инструкторите трябва да са на върха на възможностите си, за да се грижат за учениците в обрнатата класна стая.

## Тема 5 | Различни модели на обрнатата класна стая

Съществуват различни видове модели на обрнатата класна стая, които могат да се прилагат в учебния процес в зависимост от нуждите на учителите и учениците:

### 1. Стандартната обрнатата класна стая

На учениците се възлага да гледат и четат съответните видеоклипове и материали за следващия ден вкъщи - това е тяхната "домашна работа". В час те упражняват наученото, а учителят разрешава всички въпроси, свързани с темата, и отделя допълнително индивидуално внимание. Ползите от този метод са, че учителите имат повече време да упражняват знанията с учениците, вместо само да им изнасят лекции.



### 2. Ориентираната към дискусии обрнатата класна стая

На учениците се възлага да гледат видеоматериали, свързани с темата на следващия час, например TED Talks, YouTube или нещо друго, което учителят им изпрати. След това урокът е под формата на дискусия и проучване на темата. Този метод е много подходящ и ефективен за предмети, при които контекстът е важен (например английски език, изкуство, история и др.). Обсъждането на новите теми позволява на учителя да разбере как всеки ученик мисли и интерпретира дадената информация.



### 3. Обрнатата класна стая с фокус върху демонстрациите

При този модел учителят използва софтуер за запис на екрана, за да демонстрира дадена дейност и по този начин да позволи на учениците да я следват със собствено темпо. Те могат да превъртат назад и да гледат отново видеото. Този метод е полезен при предмети като математика, физика, химия - предмети, които изискват запаметяване и повтаряне на дейности. За учениците е по-лесно да запомнят даден процес, когато видят демонстрация, вместо само да четат за него. Той също така позволява на учителя да прояви творчество при представянето на информацията.



#### 4. Фалшивата обърната класна стая

Този модел е подходящ за по-млади ученици. Те гледат образователното видео в клас, което им дава възможност да преглеждат материалите със собствено темпо. В същото време учителят може да се движи от ученик на ученик и да предлага каквато и да е индивидуална подкрепа, от която всеки млад ученик може да се нуждае.



#### 5. Групово базираната обърната класна стая

Всички ресурси за класа се споделят предварително, за да могат учениците да ги прегледат вкъщи. В клас те се разделят на групи, за да работят по задание. Помагат си взаимно да намерят правилните отговори, учат се един от друг и се научават как да обясняват информация на други хора. Този конкретен метод насърчава работата в екип и подобрява меките умения на учениците.

#### 6. Виртуалната обърната класна стая

За много от студентите този метод е най-вероятно да бъде използван. Преподавателите споделят видеоклипове с лекции, които студентите могат да гледат, и след това възлагат и събират задачи чрез онлайн системи за управление на обучението. От студентите се изисква само да посещават часовете за работа или други срещи за сеанс "на четири очи" с професора. Този метод спестява много време на преподавателите, а чрез индивидуалните сесии те могат по-ефективно да помагат на хората.



#### 7. Преобръщане на учителя

Този метод е ангажиращ и вълнуващ, защото учениците са тези, които създават или споделят видеосъдържанието. На тях им се възлага да запишат практически ролеви игри, за да покажат компетентност, или се иска да заснемат себе си при представянето на нов предмет или умение. С тази техника учениците са по-ангажирани от всякога, а учителите могат да намерят някои нови теми за бъдещи уроци и да разберат от какво се интересуват учениците им, което може да им помогне да организират по-добре уроците.





## Тема 6 | Прилагане на обърнатата класна стая

### 1. Определете вашата технология

Тъй като обърнатото преподаване разчита в голяма степен на технологиите за създаване и споделяне на видеоклипове с лекции, изборът на технология, която може най-добре да ви помогне да заснемате, редактирате и споделяте видеоклиповете си, е важна първа стъпка. Също така ще трябва да изберете хостинг услуга и да определите как учениците ви ще имат достъп до цялото ви съдържание. Надеждна платформа за обмен на различни видове лекции и съдържание може да бъде Google Drive. Можете да качвате видеоклиповете и документите на сайта, а също така той позволява на учениците да добавят свои собствени документи в споделена папка, която може да бъде видяна и редактирана от всички потребители.

### 2. Създаване на видеоклипове и съдържание

Когато дойде време да снимате, бъдете кратки и ясни. Ще бъдете приятно изненадани, че това, което преди е отнемало 15 минути за разглеждане в лекция, обикновено може да се побере в петминутно видео, тъй като няма да ви се налага да се притеснявате за управлението на класната стая. Не се страхувайте да бъдете забавни! Вместо просто да споделите по пощата статия или PDF формат на учебник по дадена тема, опитайте се да се снимате, докато обяснявате темата. Използвайте различни инструменти, за да поддържате фокуса и мотивацията на учениците (например напишете важните моменти на лист хартия или на дъска, използвайте реални предмети, свързани с темата, и т.н.). Виртуалният образ на вас като учител и устното обяснение на дадена тема ще бъдат по-интересни за учениците и е по-вероятно те да бъдат ангажирани със самия предмет.

### 3. Бъдете прозрачни с учениците

Преди да започнете, обяснете какво представлява обърнатото обучение и защо го правите. Извършването на сериозна промяна в културата на класа е трудна работа, а обръщането на начина на мислене не е лесно. Бъдете готови да се справите с притесненията и често да се връщате към "как" и "защо". Силен начин да въведете тази нова стратегия за учене на вашите ученици би бил да им обясните обстойно техниките на обърнатото учене. По този начин те ще могат да се запознаят с подхода, неговите цели, предимства и вероятно ще са по-склонни да приемат промените в процеса на преподаване и учене. За тази цел бихте могли да подготвите кратка презентация с основните характеристики по отношение на стратегията на обърнатата класна стая и да се опитате да обясните как ще изглежда процесът на преподаване и учене след прилагането на подхода.

### 4. Направете учениците си отговорни

Не забравяйте, че вашият модел на обърнато обучение зависи от участието на учениците. Ако те не са в крак с ученето въкъщи, целият ви клас ще спре, защото учениците няма да са подготвени да се включат в практическите ви дейности. Не забравяйте да разработите система, която да проследява





и държи учениците отговорни за гледането на видеоклиповете ви. За да проверите дали учениците действително гледат видеолекциите ви, можете да подготвите кратки тестове за проверка след всеки модул и да добиете представа за тяхното участие и разбиране на темата.

## 5. Направете го практично

Един от четирите общи типа знания, описани в преработената таксономия на Блум, е *процедурното знание* - това знание описва *как* да се направи нещо. Ако се използва по подходящ начин, обърнатата класна стая може да подпомогне развитието на процедурни знания. Например видеолекция в обърнатата класна стая за решаване на квадратно уравнение, в която преподавателят описва и моделира как да се реши този тип задача, би била добро приложение на стратегията.

Сложните процедурни знания могат да се преподават и чрез стратегията на обърнатата класна стая, но е много важно да се използват подреждането на съдържанието по части. Поради това трябва да се уверите, че видеоклиповете са кратки и сбити. Освен това, тъй като става въпрос за процедури и процеси, трябва да се уверите, че всички стъпки са представени ясно и са лесни за следване.

Въпреки че процедурното знание е може би най-добрият вид знание за преподаване чрез стратегията на обърнатата класна стая, другите три вида знание: фактическо (знание, описващо основните и съществени елементи, които човек трябва да знае), концептуално (знание за връзката между класификации и категории) и метакогнитивно знание (знание за собственото познание) също могат да бъдат преподавани чрез нея. Въпреки това е важно да се подчертае, че за това може да са ви необходими допълнително време и ресурси.

## Тема 7 | История на обърнатата класна стая

Милица Нечкина, член на Академията за педагогически науки на СССР, предлага за първи път модела на обърнатата класна стая през 1984 г. През 80-те и 90-те години на миналия век учители в Русия изпробват тази стратегия на обучение. Може би най-разпознаваемият автор, допринесъл за обърнатата класна стая, е Салман Хан. През 2004 г. Хан започва да записва видеоклипове по молба на по-малка братовчедка, на която дава уроци, тъй като тя смята, че записаните уроци ще ѝ позволят да прескочи сегменти, които е усвоила, и да повтори части, които я затрудняват. След това Салман Хан основава Khan Academy въз основа на този модел. За някои Khan Academy се превърна в синоним на обърнатата класна стая.

На практика всичко започва в Колорадо с двама учители - Джонатан Бергман и Аарон Самс, които осъзнават, че няма как да доставят материали на учениците, които не ходят на училище, защото са болни. През 2007 г. те започват да записват своите уроци и лекции и ги превръщат във видеоклипове. След това започват да ги използват в класните си стаи, като ги наричат "предварително излъчване".

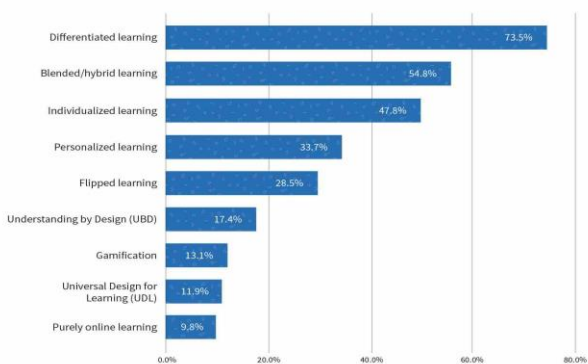


През 2011 г. преподавателите в гимназията "Клингъндейл" в Мичиган преобръщат всички класни стаи. Директорът на гимназията Грег Грийн ръководи усилията за подпомагане на учителите при разработването на планове за обрънати класни стаи и работи с учителя по социални науки Анди Шийл, който води два класа с идентичен материал и задачи - един обрънат и един конвенционален. В обрънатия клас имало много ученици, които вече са се провалили в клас - някои от тях многократно. След 20 седмици учениците от обрънатата класна стая постигат по-добри резултати от учениците от традиционната класна стая. Освен това нито един от учениците в обрънатите класни стаи не е получил оценка по-ниска от C+, докато през предходния семестър 13% от тях са се провалили.

На 27 юни 2016 г. Джонатан Бергман, един от създателите на обрънатото обучение, постави началото на Глобалната инициатива за обрънато обучение, ръководена от Ерол Сейнт Клер Смит. На 26 януари 2018 г. тя представи своя международен факултет, създаден, за да предоставя последователен стандарт на обучение и постоянна подкрепа на училищата и училищните системи по целия свят. Днес университетът MEF, частен университет с нестопанска цел, намиращ се в Истанбул, Турция, твърди, че е първият университет в света, който е възприел образователния модел на "обрънатата класна стая" в целия университет.

## Данни за обрънатата класна стая и сравнението ѝ с други подходи за обучение

### The Most Used Instructional Approaches



Source: 2018-19 State of Digital Learning in K-12 Education

[schoolology.com/sdl](http://schoolology.com/sdl)

 schoolology

Проучването "Глобално състояние на дигиталното обучение" за 2018-2019 г. разкри някои интересни идеи за подходите към обучението. В него са взели участие 9 279 образователни специалисти с различни роли и от различни области от цялата страна. Когато разгледаме най-често използваните подходи за преподаване, на първо място са диференцираното преподаване (73,5 %), смесеното обучение (54,8 %) и индивидуализираното обучение (47,8 %). И макар че обрънатото обучение, персонализираното обучение и игровизацията са най-популярни в пресата, те не се практикуват толкова много, колкото може да се предположи. В много отношения това е

логично. Тези подходи изискват повече време и ресурси, отколкото много от останалите.

## Тест за проверка на наученото

### ВЪПРОС

Обърнатата класна стая е модел на учене, при който учениците и учителят взаимодействат с новия материал заедно, в класната стая.	Вярно/ Грешно
Обърнатата класна стая и обърнатото учене превръщат времето в класната стая в индивидуално преживяване.	Вярно/ Грешно
Четири стълба на F-L-I-P означават гъвкава учебна среда, култура на учене, целенасочено съдържание и професионален преподавател.	Вярно/ Грешно
Професионалният преподавател в обърнатата класна стая трябва да бъде отзивчив и гъвкав и да разбере, че този силно активен стил на преподаване изисква по-големи педагогически умения.	Вярно/ Грешно
Ориентираната към дискусии обърната класна стая се използва най-вече за предмети като математика, физика и химия, където урокът е под формата на дискусия и проучване на темата.	Вярно/ Грешно
Едно от предимствата на обърнатата класна стая е, че уроците и съдържанието са достъпни.	Вярно/ Грешно
Друго предимство на подхода на обърнатата класна стая е, че той разчита на подготовка и доверие.	Вярно/ Грешно
За да осигури ползите от подхода на обърнатата класна стая, учителят трябва да се увери, че учениците са отговорни.	Вярно/ Грешно
Подходът на обърнатата класна стая вероятно ще работи най-добре за преподаване на процедурни знания, въпреки че може да се използва и за други видове знания (фактологични, концептуални, метакогнитивни).	Вярно/ Грешно
Някои от най-разпространените и използвани подходи за обучение в класната стая са диференцираното обучение, смесеното обучение и индивидуалното обучение.	Вярно/ Грешно

### Въпросник за самооценка и анализ

1. След като научихте за подхода на обърнатата класна стая, разпознахте ли някои от споменатите компоненти и стратегии в настоящата си преподавателска техника? Ако да, кои са тези стратегии?



2. Кой според вас са двете предимства на подхода на обърнатата класна стая, които биха могли да стимулират най-голямата промяна в сегашните традиционни класни стаи?
  
3. Кой от описаните модели на обърнатата класна стая ви допада най-много и защо?
  
4. Смятате ли, че е трудно да приложите подхода на обърнатата класна стая във вашата класна стая? Ако да, защо? Коя стъпка от прилагането може да ви създаде най-много проблеми?
  
5. След като се запознахте с теорията и съпътстващите я дейности, коя дейност в обърнатата класна стая ви допада най-много?

### Правилни отговори на теста:

- 1) Грешно
- 2) Вярно
- 3) Вярно
- 4) Вярно
- 5) Грешно
- 6) Вярно
- 7) Грешно
- 8) Вярно
- 9) Вярно
- 10) Вярно



## Източници и допълнителни материали

Anderson, L. W, Krathwohl, D. R., Airasian, P. W, Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P.R., Wittrock, M. C. (2001). New York, NY: Longman.

[A taxonomy for learning, teaching, and assessing.](#)

Makice, K. (2012, April 13), Wired.

[Flipping the classroom requires more than video.](#)

Milan, B. N., (2012, January), Campus Advisories.

[The Flipped Classroom Strategy: What Is it and How Can it Best be Used?](#)

Raish, V., February 12, 2019, Classcraft,

[8 tips for flipping the classroom](#)

Nouri, J., 2016, Int J Educ Technol High Educ 13, 33.

[The flipped classroom: for active, effective and increased learning – especially for low achievers.](#)

Trach, E., January 01 2020, www.schoology.com, Pro Tips.

[A Beginner's Guide to Flipped Classroom](#)

Acedo, M., TeachThought University.

[What Are The Pros And Cons Of A Flipped Classroom?](#)

Teachings in Education, 2017, [Flipped Classroom Model: Why, How, and Overview](#)

Salman Khan, March 2011, TED Talk, [Let's use video to reinvent education](#)

Polat, H. Karabatak, S., 2021, Learning Environ Res.

[Effect of flipped classroom model on academic achievement, academic satisfaction and general belongingness.](#)